

SKATTESTIGNING PÅ 21 MIA. KR. I ÅRENE 2011-2013 – EN BETYDELIG VÆKSTBREMSE

Der gennemføres i årene 2011-2013 en markant skattestigning på 35 mia. kr. eller knap 2 pct. af BNP. Fraregnet engangsprovenuer udgør skattestigningen ca. 21½ mia. kr. eller 1,2 pct. af BNP. Skattestigningen forventes især at svække det private forbrug, der tegner sig for ca. halvdelen af BNP. Skattestigningen kommer fra genopretningspakken, Forårspakke 2.0, Finansloven 2012, Finansloven 2013 og skattereformen fra juni 2012. Der er tale om en af de største skattestigninger i nyere Danmarkshistorie. Sidste gang der fandt en kraftig skattestigning sted var ved Pinsepakken i 1998, der forøgede skattetrykket med ½ pct. af BNP i årene 1999-2002 med henblik på at tage fart ud af dansk økonomi og særligt det private forbrug. Pinsepakken var en hovedårsag til, at det private forbrug faldt svagt i årene 1999-2001. Den mærkbare skattestigning i årene 2011-2013 vil svække væksten på kort sigt. Og på længere sigt vil der også være betydelige konsekvenser. Ifølge OECD kan en forhøjelse af skattetrykket på 1 pct. af BNP svække velstanden med ½-¾ pct. af BNP. Opgjort i kroner og øre vil den underliggende skatteforhøjelse på 1,2 pct. af BNP (21½ mia. kr.) dermed reducere den danske velstand med 11-16 mia. kr., fordi der arbejdes og investeres mindre.

Siden 2010 er der gennemført betydelige skattestigninger, der rammer danske virksomheder og husholdninger. Det drejer sig umiddelbart om skattestigninger på 35 mia. kr. (knap 2 pct. af BNP), jf. tabel 1. Det skyldes Genopretningspakken, der indebærer en skattestigning på 12 mia. kr. Her blev beløbsgrænserne i skattesystemet fastfrosset i årene 2011-2013, ligesom der blev indført et loft over fradraget for fagforeningskontingenter. Skattestigningerne kommer også fra Forårspakke 2.0, som betyder skatteforhøjelser på 11 mia. kr., bl.a. som følge af højere grønne afgifter. Finansloven for 2012 indebærer en skattestigning på 7½ mia. kr., f.eks. i form af øgede afgifter på sodavand, øl og slik, ligesom lønmodtagere beskattes, hvis de får en sundhedsforsikring af deres arbejdsgiver. På finanslovsforslaget for 2013 lægges op til en skatteforhøjelse på 660 mio. kr., primært fordi lønsumsafgiften på bl.a. aviser og taxaer øges. Fraregner man den del af den samlede skattestigning, der er likviditetsforskydninger (engangsprovenuer), så er der tale om en samlet skattestigning på 21½ mia. kr. eller 1,2 pct. af BNP.

Tabel 1 - Skatte- og afgiftsstigninger i årene 2011-13

	Mia. kr.
Genopretning af Dansk Økonomi, maj 2010	12
Forårspakke 2.0, marts 2009 (inkl. serviceeftersyn af Forårspakke 2.0, maj 2010)	11
Finansloven 2012	7,5
Finansloven 2013	0,7
Skattereform 2012	4
Skattestigninger i alt	35,2
- Heraf engangsprovenuer	13,5
Skattestigning fraregnet engangsprovenuer	21,7

Kilde: Økonomisk Redegørelse - august 2012, Økonomi- og Indenrigsministeriet samt egne beregninger

Engangsprovenuerne skyldes bl.a. loftet over indskud på ratepensioner på 100.000 kr. i Forårspakke 2.0, loftet over indskud på ratepensioner på 50.000 kr. på Finansloven for 2012 og omlægningen af kapitalpensioner i den seneste skattereform.

Lavvækst i årene 2011-13

Ifølge Økonomi- og Indenrigsministeriets Økonomiske Redegørelse, august 2012 forventes BNP-væksten i årene 2011-2013 at blive relativt lav svarende til en gennemsnitlig vækst på 1,0 pct. årligt. Ser man på væksten i det private forbrug (privatforbruget udgør halvdelen af BNP), forventes den kun at udgøre 0,8 pct. årligt i gennemsnit i årene 2011-13.¹

Som angivet ovenfor gennemføres der en kraftig skattestigning i dansk økonomi i årene 2011-13. Skattestigningerne reducerer væksten i det private forbrug, fordi personer kommer til at betale mere i skat af deres indkomst (via fastfrysning af skattegrænserne eller fordi de skal betale indkomstskat af deres sundhedsforsikring) eller via afgiftsforhøjelser (Forårspakke 2.0 og Finansloven for 2012 og 2013). Skattestigningerne rammer også dansk erhvervsliv, bl.a. gennem øget lønsumsafgift og via skærpede regler for underskudsfræmførelse ved selskabsskattebetaling. Dette hæmmer erhvervslivets investeringer og konkurrenceevne og dermed vækst og beskæftigelse.

Negative effekter på kort og lang sigt

Den danske lavvækst skal ses i relation til den internationale lavvækst og EURO-lands gældsproblemer. Det medfører lavere eksportvækst og færre erhvervsinvesteringer, ligesom det kan resultere i forsigtigheds-opsparring i husholdningerne. I debatten om lavvæksten er det ofte blevet fremhævet, at væksten i det offentlige forbrug har været relativt lav svarende til gennemsnitlig 0,1 pct. årligt i årene 2011-2013 - altså meget tæt på nulvækst - i overensstemmelse med den udgiftspolitik, som VK-regeringen planlagde (og som Thorning-regeringen har overtaget). En væsentlig del af forklaringen på den lave vækst i BNP i perioden 2011-13 er imidlertid også den betydelige stigning i skattetrykket som følge af de besluttede skatteforhøjelser. De bidrager til at reducere væksten i navnlig det private forbrug, men også i de private investeringer. Herudover svækker skatteforhøjelserne også den danske konkurrenceevne og kan derfor hæmme eksporten. Også på længere sigt vil der være betydelige konsekvenser. Ifølge OECD kan en forhøjelse af skattetrykket på 1 pct. af BNP svække velstanden med 1/2-3/4 pct. af BNP. Opgjort i kroner og øre vil den underliggende skatteforhøjelse på 1,2 pct. af BNP (21½ mia. kr.) reducere den danske velstand med 11-16 mia. kr., fordi der arbejdes og investeres mindre.

OECD om skattestigninger

"Most taxes have adverse effects on economic performance by distorting incentives to work, save and invest. Raising taxes therefore could be costly. Indeed, GDP could fall by 1 to 1.5% if the overall tax/income ratio were increased to provide revenue equal to 2% of GDP" OECD Economic Outlook no. 86 (november 2009)

Pinsepakken

Dansk økonomi har tidligere oplevet kraftige skattestigninger. Senest var det Pinsepakken fra 1998 (implementeret i årene 1999-2002), som blev gennemført for at tage fart ud af dansk økonomi, da det dengang af Nyrup-regeringen blev vurderet, at ledigheden lå på et niveau (ca. 230.000 bruttoledige² i 1999), der kunne udløse kraftige lønstigninger. Herudover skete der en svækkelse af betalingsbalancens løbende poster. Pinsepakken betød en stigning i skatterne på 1/2 pct. af BNP i årene 1999-2002³, bl.a. fordi man hævede diverse grønne afgifter og sænkede skatteværdien af rentefradraget. Samtidig blev den øverste marginalskat forhøjet fra 62 til 63 pct. Det lykkedes at få væksten i den private sektor ned: Pinsepakken var medvirkende til, at

¹ Det skal bemærkes, at Finansministeriets skøn for væksten i det private forbrug og BNP for 2012 (1,0 hhv. 0,9 pct.) forekommer optimistisk efter den seneste offentliggørelse af nationalregnskabstal for 2. kvartal i år, der viste et fald i BNP på 1/2 pct. Det private forbrug faldt med 0,9 pct. i 2. kvartal efter en stigning på 0,4 pct. i 1. kvartal. Efter offentliggørelsen af nationalregnskabet vil det kræve en økonomisk vækst på 1 1/2 pct. i både 3. og 4. kvartal, hvis regeringens prognose om en samlet vækst på 0,9 pct. i 2012 som helhed skal opnås. Dette synes optimistisk.

² Økonomisk Redegørelse, Maj 2012, Økonomi- og Indenrigsministeriet

³ Finansredegørelse 1998/99, Finansministeriet

det private forbrug havde svag minusvækst i årene 1999-2001. Skattestramningen i årene 2011-2013 svarer til 1,2 pct. af BNP, dvs. mere end dobbelt så meget som Pinsepakken.

Stop-go politik gennem 3 år

I årene 2011-2013 gennemføres også en række ekspansive tiltag som f.eks. udbetaling af efterlønspenge i 2012. Aktivitetseffekten heraf kan vise sig at være meget afdæmpet, da de fleste husholdninger givetvis betragter udbetalingerne som en del af deres formue. Og er det tilfældet, indebærer udbetalingen, at man sparer pengene op og bruger dem over en længere årrække. Der gennemføres også et investeringsvindue med ekstraordinære afskrivningsmuligheder for virksomheder i årene 2012 og 2013. Dette kan også få begrænset effekt, da den internationale økonomiske usikkerhed betyder, at der holdes igen med investeringer. Og hvis der fremrykkes investeringer, så må de jo falde igen på det tidspunkt, hvorfra de er fremrykket. Herudover har regeringen gennemført andre tiltag, der gør det permanent dyrere at investere, herunder gennem reduceret underskudsfræførsel.

Finansministeriet skønner i Budgetoversigt august 2012, at finanseffekten (virkningen af den økonomiske politik på BNP) af den samlede finanspolitik i 2011 udgør -0,6 pct. af BNP, i 2012 udgør den 0,4 pct. af BNP og i 2013 -0,6 pct. af BNP. Et bemærkelsesværdigt eksempel på stop-go politik gennem 3 år, hvor dansk økonomi er svag, og som næppe styrker den tillid, der er så afgørende, når folk f.eks. skal købe et hus, eller når virksomhederne skal investere.